

Grażyna Nawrońska, Tadeusz Nawroński

Elbląg. Stare Miasto

Informator Archeologiczny : badania 17, 194

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

już wzniesłej, tj. przynajmniej od XIV wieku. Istniejące wówczas w tym miejscu budowle związane były z położonym bardziej na zachód w rejonie dzisiejszego Mrzeżyna, portem zwanym Bogoujście. Być może, że za istniejącej wówczas wieży znajdowała się latarnia morska, o której wzmiankują źródła z XV i XVI wieku. W XVII wieku Szwedzi zapewne adaptowali tę wieżę do celów obronnych.

Reasumując należy przyjąć, że odkryte resztki konstrukcji drewnianych /stan. 1 i 2/, jak i pozostałe luźne zabytki wiąże się z resztkami osady rybacko-portowej i latarni morskiej(?) z XIV - XV wieku oraz szwedzkiej wieży obronnej z XVII wieku.

Należy dodać, że podczas prowadzonych badań również w obecny kanał portowy łączącym jezioro Resko-Przymorskie z Bałtykiem, jak i przy jego ujściu i w morzu znalezione zostały przez rybaków kilka pojedynczych zabytków: kotwice, osiów, resztki wozu. Chronologicznie wiążą się one z XVII wiekiem /stanowiska 11 - 16/.

Z uwagi na postępującą erozyjną działalność wód morskich, zwłaszcza w okresie sztormów i sezonale przybrzeżnych wydm, badania w ramach nadzoru konserwatorskiego winny być kontynuowane.

ELBLĄG
Stare Miasto

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Grażyna i Tadeusz Nawroscy.
Finansował WKZ w Elblągu. Czwarty sezon badań. Miasto
średniowieczne i nowożytna /XIII - XX w./.

Kontynuowano badania w południowo-wschodniej części kwartału zabudowy ograniczonej ulicami: Kowalska - Stary Rynek - Studzienna - Rycerska oraz przystąpiono do prac w obrębie posesji przy ul. Liłki 21 i 23. Łącznie pracami objęto obszar o powierzchni około 575 m². Kontynuacja części w/w kwartału polegała na zakończeniu prac w obrębie gotyckiej oficyny kamienio Kowalska 11 oraz na założeniu 2 dalszych wykopów w obrębie podwórek kamienio Kowalska 11 i 12. Badania przyniosły szczególnie interesujące wyniki. Najistotniejszym było określenie pełnej głębokości działki związanej z gotycką mурowaną zabudową, możliwą do ustalenia poprzez odkrycie muru granicznego. Ponadto ze szeregobudowanych partii podwórek stwierdzono dobrze zachowane nawarstwienia, które w powiązaniu z badaniami architektonicznymi pozwoliły na ustalenie relacji czasowych obu kamienio. Wzniesieniami okazała się kamienio szeregowa /Kowalska 11/. W przypadku obu działek, w przestrzeni między oficyną a murem granicznym, w XV wieku zbudowano dodatkowe pomieszczenia stanowiące jakby drugi trakt zabudowy w tyle działki.

Jednocześnie pod nawarstwieniami związanymi z funkcjonowaniem murowanych kamienio, na podwórkach odkryto kilka /5-6/ poziomów zabudowy drewnianej pochodzącej z okresu 1 połowa XIII - początki XIV wieku. Na uwagę zasługuje doskonale zachowany dwuczęściowy dom o konstrukcji ramowo-słupowej datowany roboczo na 2 połowę XIII wieku.

Ważnym odkryciem było ustalenie sposobu osuszania terenu w najstarszej fazie osadnictwa w tym rejonie miasta. Na odległość prawie 10 m długości odłożono kanał o szerokości około 2 m, którego boki i dno zostały umocnione faszą brzoową.

W wyniku prac uzyskano dalsze serie wyrobów ceramicznych, żelaznych, skórzanych i drewnianych. Szczególnie interesujące są importy ceramiki, w tym m.in. z południowej Skandynawii.

Badania w tym rejonie będą kontynuowane.

Równocześnie przystąpiono do prac w obrębie kolejnego kwartału zabudowy, położonego na północ od terenu dotychczasowych badań.

Praktycznie przygotowano wykopy do właścicielskich prac wykopaliskowych wykonując odgruzowanie przedpropiwno kamienio oraz oficyn położonych przy ulicy Liłki 21 i 23. Z gruntu wydobyto ponad 100 fragmentów maszynowej kamienio i gotyckich kształtek.

Szczególnie interesujące zapowiadają się badania archeologiczne zachowanych relikwów kamienio, mogą one dać odpowiedź co do sposobu rozmierzania działek pełna - i niepełnowartościowych w tym kwartale oraz kolejności ich zabudowy.

Pracownia - Stare Miasto
woj. elbląskie
Stawowska 1

ostrz asalit